

Posudek vedoucího diplomové práce Julie Kopové *Přístupy ke konceptu vznešena v kontextu vizuálního vnímání*

Kolegyně Julie Kopová se v rámci své diplomové práce rozhodla blíže prozkoumat koncept „vznešena“ a jeho působnost v moderním umění, zejména abstraktním. Její postup je, dalo by se říci, dvojúrovňový: drží se jednak filosofické tradice a jednak na konkrétních obrazech sleduje aspekty vnešenosti. Jak sama naznačuje v úvodu, jejím záměrem je stopovat, jak se vznešenost projevuje ve vizuální zkušenosti, zajímá se tedy o perspektivu diváka, přičemž ale zdůrazňuje strategie, kterými „malíř“ vztahuje diváka do estetického zážitku. Autorka práce proto nevychází z nějakého předem definovaného pojetí vznešenosti, spíše při procházení určitých momentů hledá, jak by se dala abstraktní malba prostřednictvím vznešena dešifrovat, respektive ve vnešenu identifikuje princip její ne-dešifrovatelnosti. Těžiště práce tedy leží na uměleckém díle a způsobech pohledu, k němuž nás vyzývá.

K předložené práci přistupuji především jako školitel, tedy jaksi pomímám případné nepřesnosti a nejasnosti ve výkladu jednotlivých koncepcí vznešenosti a spíše vyzdvihuji schopnost autorky velmi senzitivně nahlížet do abstraktní malby a přenášet i do psaného slova takový typ vizuality, jež si přímo klade pravidlo vzdorovat vyslovitelnému. Čtenář zcela zřetelně cítí, že zde se autorka pohybuje na pevné půdě a že je v tomto náročném žánru doma. Zároveň je ale neméně zřetelné, že v těchto pasážích postupuje intuitivně z vizuálního a sama je neustále konfrontována s paradoxní situací, že tento vhled musí zpětně verbalizovat. Z povahy samotné věci vyplývá, že ne vždy z této rozepře vyjde precizní formulace a že mnohdy si autorka spíše osahává možnosti, které se v tom kterém případě nabízejí. Ze svého hlediska vysoce hodnotím vytrvalost, s níž studentka přepisovala původní verzi práce a celkové posunutí schopnosti vyjádřit srozumitelně vysoce abstraktní fenomény a myšlenky. Oceňuji rovněž ochotu recipovat a organicky začleňovat do výsledného textu poznámky a připomínky vzešlé z četných a relativně dlouhých konzultací. Zkrátka vyzdvihuji, že autorka dokázala dostat práci do podoby, která přístupně přibližuje původní záměr, který jsem, jak se musím přiznat, dlouhou dobu nenahlížel.

Mám za to, že originalita zpracování, kdy je každé „fasetě“ vznešenosti přiřazen jeden obraz či umělecké dílo, na němž se prostřednictvím výkladu vybraných myslitelů demonstruje určitá fáze působnosti pocitu vznešena, je dostatečně vyvážená teoretickou souvislostí, která je vypracována jak na rovině vizuální, tak na rovině diskursivní. Autorka z každé kapitoly či tématu (bezčasí, přítomnost, neuchopitelnost sama sebou, nehierarchický pohyb a intenzita světla) generuje otázku, na níž se pokouší zareagovat zaujetím jiné perspektivy, přičemž „objekt“ zůstává stejný, třebaže je třeba říci, že je spíše stejně nejasný a neuchopitelný. V tomto problematickém rozvíjení vidím další přednost předložené práce; studentka takřka napíná svou hermeneutickou schopnost k prasknutí, nikdy ovšem nesklouzne k samoučelnému krasořečnění – dokáže zkrátka v pravou chvíli vrátit problém k obrazu, a

proto její výklad působí plasticky a nenásilně. Jistě, že se při takto náročném postupu občas opakuje, anebo určitou dobu bloudí, vždy ale opět nachází interpretační linku, kterou si předsevzala sledovat. Jelikož jsem měl možnost sledovat, jak usilovně se studentka potýkala s tím, aby text dostala do takto koherentní formy, považuji předloženou práci za svébytný teoretický výkon, který plně dosvědčuje autorčinu kompetenci k získání magisterského titulu.

Otázka k obhajobě:

V práci se poměrně často hovoří o „kontemplaci“ obrazu či uměleckého díla, aniž by ovšem bylo nějak přiblíženo, jak má čtenář tomuto výrazu rozumět. U obhajoby bych proto rád slyšel bližší určení toho, jak studentka s výrazem kontemplace pracovala.

Hodnocení:

Jak vyplývá z výše řečeného, jsem s předloženou prací spokojen; proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm velmi dobře, při excelentní obhajobě výborně.

V Praze, 18. 1. 2023

Jakub Chavalka